

« zurück blättern vor »

RAJFUR subst. m. (f.), ab 1774; auch *rajfura*. **1** ‘Vermittler’ – ‘pośrednik’: 1781 Zabł.Fir. 50, L [*Rajfura*] – *który jedna sposoby rozmaitych rozrywek i bawienia panom.* ◊ †1921 Sokoł.A.Dzieje I 139, DOR *Gdy już weźmie pożyczkę, opłaca komisowe i faktorne kilku rajfurem od setki z góry.* – L, SWIL, SW, DOR (przestarz.). **2** ‘Kuppler; auch übertr.’ – ‘stręczyciel; też przენ.’: (1785) 1791 Hul.Ow. 246, L *Sam przewodzą amantów, sam byłem rajfurą.* ◊ (1886) 1949–1951 Sienk.Pot.VI 45, DOR *Szelma szelmę po szelmowsku ożeni (...) Gdzie rajfur drużbę, nie może być innego ślubu.* ◊ 1920 Lechoń Rzeczp. 37, DOR *Jesteś rajfurem niemieckiej okupacji.* ◊ 1937 Berent Diog. 177, DOR *Ostatniego z kasztelanów, a największego rajfurę nierządu w Warszawie, skreśliła ośława.* – L, SWIL, SW, DOR (przestarz.). ◊ **Var:** *rajfur* subst. m., (1886) 1949–1951 Sienk.Pot.VI 45, DOR ◊ †1921 Sokoł.A.Dzieje I 139, DOR – SWIL, SW, DOR (przestarz.); *rajfura* subst. m., 1781 Zabł.Fir. 50, L ◊ 1781 Mon 1, MAY ◊ (1785) 1791 Hul.Ow. 246, L – L, SWIL, SW (m.u.), DOR (przestarz.); *rajfura* subst. f. – DOR (przestarz.). ◊ **Etym:** nhd. *Reihenführer*, *Reigenführer* subst. m., ‘Führer des Reigentanzes; übertr. der erste, der Anführer’, GRI, nur für Inh. 1. ◊ **Konk:** *faktor* subst. m., bel. seit 1767, L, zuerst geb. L; *makarelnik* subst. m., zuerst geb. Sw, nur für Inh. 2; *pośrednik* subst. m., bel. seit 1456, STP, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *stręczyciel* subst. m., bel. seit 1900, DOR, zuerst geb. L. †*rostrucharz*. ◊ **Der:** *rajfurka* subst. f., ‘Kupplerin’, 1764–1784 Mon.74 313, L, zuerst geb. L; *rajfurzanka* subst. f., ‘Tochter eines Kupplers’, [hapax] 1775–1806 Teatr. 13 45, L s.v. *rajfurka*, zuerst geb. L, nur für Inh. 2; *rajfurować* v. imp., [hapax] (1926) 1931 Perz.Las 89, DOR, zuerst geb. SWIL; *rajfurski* adj., zuerst geb. SWIL; *rajfurstwo* subst. n. sgl., zuerst geb. SWIL; *rajfurzyć* v. pf., (1921) 1927 Kaspr.Hymny 122, DOR, zuerst geb. Sw. ❖ Der Übergang von der Bedeutung ‘Anführer beim Tanz’ zu ‘Anführer bei Spielen und Vergnügen’ ist naheliegend, davon dann zu ‘Vermittler’. Einige Belege für Inhalt 1 können zweideutig sein und bereits die Kupplerei suggerieren.

« zurück blättern vor »